

Ändring av stadsdelsnämndernas myndighets- och kostnadsansvar för brukare som bor i bostad med särskild service enligt 9 § 9 lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

Framställan från socialnämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Socialnämndens framställan Förslag till ändring av stadsdelsnämndernas myndighets- och kostnadsansvar för brukare som bor i bostad med särskild service enligt 9 § 9 lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) godkänns med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Alexander Ojanne

Sammanfattning av ärendet

Socialnämnden föreslår ändring av stadsdelsnämndernas myndighets- och kostnadsansvar för personer som bor i bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS på så sätt att myndighets- och kostnadsansvaret inte byter stadsdelsnämnd i samband med att den enskilda flyttar och att detta genomförs och börjar gälla i samband med pågående revidering av stadens riktlinjer för ärendeansvar.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd och Södermalms stadsdelsnämnd. Samma budgetuppdrag som i detta ärende har utretts har inkommit i tidigare ärende, dnr KS 2021/782. Eftersom de behandlar samma fråga avslutas dnr KS 2021/782 och de inkomna remisserna i det ärendet lyfts in i detta ärende. I ärende dnr KS 2021/782 har Bromma och Kungsholmen stadsdelsnämnd inkommit med remissvar.

Stadsledningskontoret anser att förslaget skulle innebära både positiva och negativa konsekvenser för enskilda personer, beställare och utförare. Stadsledningskontoret anser dock, i linje med socialnämnden, att fördelarna överväger nackdelarna och att de fördelar som lyfts i framställan visar på vikten av ändring av ärendeansvaret på så

sätt att myndighets- och kostnadsansvar inte byter stadsdelsnämnd i samband med flytt av personer som bor i bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS.

Bromma stadsdelsnämnd ställer sig neutrala till huruvida ärendeansvaret ska bibehållas eller ändras då båda alternativ innehåller fördelar och nackdelar.

Kungsholmens stadsdelsnämnd är överlag positiv till förslaget att ärende- och kostnadsansvar ska bestå hos den placerande stadsdelsnämnden.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd är positiv till förslaget om ändring av stadsdelsnämndernas myndighets- och kostnadsansvar för brukare som bor i bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd anser att en ändring av ärendeansvaret skulle innebära både positiva och negativa konsekvenser för enskilda brukare, beställare och utförare.

Södermalms stadsdelsnämnd har inga invändningar mot förändringen och bedömer att den främst innebär fördelar för den enskilde brukaren.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Utredningen och flertalet stadsdelsnämnder uttrycker att en ändring av ärendeansvaret skulle innebära både positiva och negativa konsekvenser för enskilda brukare, beställare och utförare.

Flertalet stadsdelsnämnder skulle behöva ändra på arbetsrutiner vilket skulle kunna påverka ett uppbyggt samarbete mellan beställare och utförare. Ett ändrat ärendeansvar skulle även innebära fler och längre resor för biståndshandläggarna samt fler olika kontakter mellan beställare och utförare.

Samtidigt skulle ett ändrat ärendeansvar till viss del minska det dubbla administrativa arbete som uppstår inför samt vid överlämning av ett ärende. Behovet av interndebitering mellan stadsdelsnämnderna skulle minska och risken för tvister i samband med ärendeöverföringar skulle minska. Ett samlat ansvar skulle också bidra till en högre kontinuitet för enskilda brukare och känslig information skulle inte behöva flyttas mellan stadsdelsnämnderna i samband med flytt. Ett samlat ansvar skulle därmed kunna öka tryggheten och minska stressen för den enskilde när man undviker att behöva etablera kontakt med en ny handläggare/förvaltning.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 25 oktober 2023

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Ärendet

Ärendeansvaret för personer som bor i en bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS (gruppboende eller serviceboende) regleras i riktlinjer för ärendeansvar mellan stadsdelsnämnderna. Av nuvarande riktlinjer för ärendeansvar mellan stadsdelsnämnderna framgår att ärendeansvaret för bostad med särskild service enligt LSS skiljer sig åt från ärendeansvaret för bostad med särskild service enligt Socialtjänstlagen (SoL). När en person som tillhör LSS personkrets 1 eller 2 beviljas bostad med särskild service för vuxna enligt LSS och flyttar till en gruppboende eller serviceboende i en annan stadsdel behåller den beslutande stadsdelsnämnden ansvaret för ärendet i tre månader efter inflyttningsdatumet. Därefter övergår ärendeansvaret till den nya stadsdelsnämnden, undantaget boenden med utförare i enskild regi som inte är ansluten till stadens valfrihetssystem och vars boende är beläget inom en annan stadsdelsnämnds område. Det innebär att även kostnaderna för övriga beviljade insatser övergår till den nya stadsdelsnämnden, såsom turbundna resor, kontaktperson, ledsagarservice, riksfärdtjänst samt medföljare vid semesterresa.

Socialnämnden föreslår ändring av stadsdelsnämndernas myndighets- och kostnadsansvar för personer som bor i bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS på så sätt att myndighets- och kostnadsansvaret inte byter stadsdelsnämnd i samband med att den enskilda flyttar och att detta genomförs och börjar gälla i samband med revidering av stadens riktlinjer för ärendeansvar.

Inom äldreomsorgen behåller den beslutande stadsdelsnämnden ansvaret för personer som beviljats boende eller korttidsboende i särskilt boende så länge behovet kvarstår. Uppkommer behov av flytt till särskilt boende med högre omvårdnadsnivå svarar den biståndsbeslutande nämnden för omprövning och nytt biståndsbeslut. Även inom socialpsykiatri behåller den beslutande stadsdelsnämnden ansvaret för personer som beviljats boende eller korttidsboende så länge behovet kvarstår. Uppkommer behov av flytt till annat boende svarar även inom socialpsykiatri den beslutande nämnden för omprövning och nytt biståndsbeslut. Även ärendeansvaret för personer som bor i bostad med särskild service enligt SoL inom området funktionsnedsättning hanteras på samma sätt som inom äldreomsorgen och socialpsykiatri. Socialnämndens förslag gällande bostad med särskild service LSS innebär att stadens ärenden för boenden hanteras på samma sätt.

Socialnämnden lyfter fram att det finns några nackdelar för den enskilde med förslaget, exempelvis att det kan upplevas konstigt för en person att vara bosatt i ett stadsdelsnämndsområde samtidigt som tillhörighet och kontakt med handläggare finns i en annan stadsdelsnämnd. Det kan även bli otydligt för den enskilde och/eller dennes företrädare om hen behöver vända sig till olika stadsdelsnämnder beroende på vilken insats hen avser att ansöka om.

Det kan i en del fall vara så att den enskilde får lång resväg till stadsdelsförvaltningen. Socialnämnden konstaterar dock att de flesta individuppföljningar och möten sker i den enskildes bostad eller på den dagliga verksamheten och skulle således inte påverka den enskilde i stor utsträckning. Vidare

framgår att bedömnings- och förmedlingsgruppen i möjligaste mån försöker tillgodose enskildas önskemål om att bo kvar i nuvarande stadsdelsnämndsområde alternativt erbjuda en bostad med särskild service i ett närliggande stadsdelsnämndsområde.

Socialnämnden lyfter även fram att det finns tydliga fördelar med förslaget, såsom att ett bibehållet ärendeansvar där den beslutande stadsdelsnämnden har ett fortsatt myndighetsansvar bidrar till en ökad kontinuitet för den enskilde. Om den beslutande stadsdelsnämnden har kvar ärendeansvaret innebär det att utföraren har fortsatt kontakt med den beställarenhet som sedan tidigare har kännedom om den enskilde och den enskilde skulle inte behöva byta handläggare på grund av flytt till en bostad med särskild service. Vid flytt till en annan stadsdelsnämnd avslutas den enskildes akt och en ny akt öppnas hos den nya stadsdelsnämnden. Detta innebär att viktig information om den enskilde kan gå förlorad.

Socialnämnden ansvarar från och med 2022 för nya beställningar av bostäder med särskild service enligt LSS. Förändring förväntas bidra till att öka antal pågående projekt för målgruppen i behov av bostäder med särskild service. Centraliseringen av beställaransvaret innebär att stadsdelsnämnderna inte längre själva kan välja om det ska byggas en grupp- eller servicebostad i det egna stadsdelsnämndsområdet. Med nuvarande riktlinjer innebär det att en stadsdelsnämnd som anvisas fler grupp- och servicebostäder kommer att få myndighets- och kostnadsansvar för fler enskilda personer än en stadsdelsnämnd med färre grupp- och servicebostäder. En ändring av ärendeansvaret skulle däremot innebära att placerande stadsdelsnämnd behåller myndighets- och kostnadsansvaret för de insatser man beslutat om oavsett var i staden den enskilde bor. Detta skulle enligt socialnämndens bedömning innebära en mer rättvis fördelning samt en minskad risk för oförutsedda kostnader för stadsdelsnämnderna.

Samma budgetuppdrag som i detta ärende har utretts har inkommit ~~skrivits fram~~ i tidigare ärende, dnr KS 2021/782. Eftersom de behandlar samma uppdrag avslutas dnr KS 2021/782 och de inkomna remisserna i det ärendet lyfts in i detta.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 februari 2023 följande.

1. Socialnämnden föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar om ändring av stadsdelsnämndernas myndighets- och kostnadsansvar för brukare som bor i bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS på så sätt att myndighets- och kostnadsansvaret inte byter stadsdelsnämnd i samband med att brukare flyttar och att detta genomförs och börjar gälla i samband med revidering av stadens riktlinjer för ärendeansvar.
2. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 23 januari 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningens utredning visar att en ändring av ärendeansvaret skulle innebära både positiva och negativa konsekvenser för enskilda brukare, beställare och utförare. Många stadsdelsnämnder skulle behöva ändra på arbetsrutiner vilket skulle kunna påverka ett upparbetat samarbete mellan beställare och utförare. Ett ändrat ärendeansvar skulle även innebära fler och längre resor för biståndshandläggarna samt fler olika kontakter mellan beställare och utförare. Samtidigt skulle ett ändrat ärendeansvar till viss del minska det dubbla administrativa arbete som uppstår inför samt vid överlämning av ett ärende. Behovet av interndebitering mellan stadsdelsnämnderna skulle minska och risken för tvister i samband ärendeöverföringar skulle minska. Det skulle även bidra till en högre kontinuitet för enskilda brukare och känslig information skulle inte behöva flyttas mellan stadsdelsnämnderna i samband med flytt.

Nuvarande riktlinjer för ärendeansvar kan innebära en ojämn fördelning av kostnader mellan stadsdelsnämnderna beroende på hur många bostäder med särskild service som byggs i respektive stadsdel. De stadsdelsnämnder som har många bostäder med särskild service riskerar därmed att få högre kostnader för sådant som inte kompenseras genom ersättningssystemet. Detta avser främst kostnader för turbundna resor till och från daglig verksamhet.

Kommunfullmäktige har i budget 2022 gett Socialförvaltningen i uppdrag att ansvara för nya beställningar av bostäder med särskild service enligt LSS. En sådan förändring ska bidra till att öka antal pågående projekt för målgruppen i behov av bostäder med särskild service. Centraliseringen av beställaransvaret för bostäder med särskild service enligt LSS innebär att stadsdelsnämnderna inte längre själva kan välja om det ska byggas en grupp- eller servicebostad i det egna stadsdelsområdet. Med nuvarande riktlinjer innebär detta att en stadsdelsnämnd som anvisas fler grupp- och servicebostäder kommer att få myndighets- och kostnadsansvar för fler enskilda personer än en stadsdelsnämnd med färre grupp- och servicebostäder. En ändring av ärendeansvaret skulle däremot innebära att placerande stadsdelsnämnd behåller myndighets- och kostnadsansvaret för de insatser man beslutat om oavsett var i staden den enskilde bor. Detta skulle enligt förvaltningens bedömning innebära en mer rättvis fördelning samt en minskad risk för oförutsedda kostnader för stadsdelsnämnderna.

Sammanfattningsvis ser förvaltningen att de fördelar som har lyfts fram i förvaltningens utredning talar för en ändring av ärendeansvaret på så sätt att myndighets- och kostnadsansvar inte byter stadsdelsnämnd i samband med flytt av brukare som bor i bostad med särskild service enligt LSS. En sådan ändring bör genomföras i samband med revideringen av stadens riktlinjer för ärendeansvar. Förslag på hur den nya bestämmelsen kan formuleras i stadens riktlinjer för ärendeansvar samt vad som ska gälla i olika situationer med hänsyn till andra bestämmelser bör arbetas fram inom ramen för revideringen av dessa riktlinjer.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret.....	7
Bromma stadsdelsnämnd.....	8
Kungsholmen stadsdelsnämnd	10
Skarpnäcks stadsdelsnämnd	11
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd	11
Södermalms stadsdelsnämnd	12

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd och Södermalms stadsdelsnämnd. Samma budgetuppdrag som i detta ärende har utretts har inkommit i tidigare ärende, dnr KS 2021/782. Eftersom de behandlar samma fråga avslutas dnr KS 2021/782 och de inkomna remisserna i det ärendet lyfts in i detta ärende. I ärende dnr KS 2021/782 har Bromma och Kungsholmen stadsdelsnämnd inkommit med remissvar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande signerat den 19 juni 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att socialnämndens förslag skulle innebära både positiva och negativa konsekvenser för enskilda personer, beställare och utförare.

Stadsledningskontoret anser dock, i linje med socialnämnden, att fördelarna överväger nackdelarna och att de fördelar som lyfts i framställan visar på vikten av ändring av ärendeansvaret på så sätt att myndighets- och kostnadsansvar inte byter stadsdelsnämnd i samband med flytt av personer som bor i bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS.

Stadsledningskontoret bedömer att nuvarande riktlinjer för ärendeansvar kan innebära en ojämn fördelning av kostnader mellan stadsdelsnämnderna beroende på hur många bostäder med särskild service som byggs i respektive stadsdel. De stadsdelsnämnder som har många bostäder med särskild service riskerar att få högre kostnader för sådant som inte kompenseras genom ersättningssystemet, främst avseende kostnader för turbundna resor till och från daglig verksamhet.

Ett ändrat ärendeansvar skulle kunna innebära fler och längre resor för biståndshandläggarna samt fler olika kontakter mellan beställare och utförare. Samtidigt skulle ett ändrat ärendeansvar till viss del minska det dubbla administrativa arbete som uppstår inför samt vid överlämning av ett ärende. Behovet av interndebitering mellan stadsdelsnämnderna skulle minska och risken för tvister i

samband med ärendeöverföringar skulle minska. Det skulle även bidra till en högre kontinuitet för enskilda brukare och känslig information skulle inte behöva flyttas mellan stadsdelsnämnderna i samband med flytt.

Centraliseringen av beställaransvaret för bostäder med särskild service enligt LSS innebär att stadsdelsnämnderna inte längre själva kan välja om det ska byggas en grupp- eller servicebostad i det egna stadsdelsområdet. Med nuvarande riktlinjer innebär detta att en stadsdelsnämnd som anvisas fler grupp- och servicebostäder kommer att få myndighets- och kostnadsansvar för fler enskilda personer än en stadsdelsnämnd med färre grupp- och servicebostäder. En ändring av ärendeansvaret skulle däremot innebära att placerande stadsdelsnämnd behåller myndighets- och kostnadsansvaret för de insatser man beslutat om oavsett var i staden den enskilde bor. Detta skulle enligt stadsledningskontorets bedömning innebära en mer rättvis fördelning samt en minskad risk för oförutsedda kostnader för stadsdelsnämnderna.

Stadsledningskontoret instämmer vidare med att föreslagen ändring bör genomföras i samband med pågående revidering av stadens riktlinjer för ärendeansvar. Förslag på hur den nya bestämmelsen kan formuleras i stadens riktlinjer för ärendeansvar samt vad som ska gälla i olika situationer med hänsyn till andra bestämmelser bör arbetas fram inom ramen för revideringen av dessa riktlinjer.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige beslutar att socialnämndens framställda Förslag till ändring av stadsdelsnämndernas myndighets- och kostnadsansvar för brukare som bor i bostad med särskild service enligt 9 § 9 Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 augusti 2023 följande.

1. Nämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.
2. Nämnden förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 juni 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Rådet för funktionshinderfrågor uttrycker att ärendet är bra skrivet och redovisar för- och nackdelar. Rådet anser det kan vara värt att prova att ansvaret stannar kvar i stadsdelen istället för att byta som det är idag. Men rådet tycker det är viktigt man vid en ändring följer upp efter några år och att man kan ändra tillbaks vid behov.

Det är för rådet viktigt att man kommer ifrån tanken om LSS-boende som institution. LSS-boendet ska vara den enskildes bostad och många bor där under lång tid eller hela livet. Den enskilde kan tappa anknytningen med den tidigare stadsdelen på längre sikt och det kan bli ohållbart över längre tid att tillhöra en helt annan stadsdel

än den man nu bor i och har skapat sig en anknytning till. Anknytningen kommer ändras över tid. Det är också viktigt det inte blir "hemtagningar" mellan stadsdelar på längre sikt, dvs att den ansvariga stadsdelen försöker flytta den enskilde närmre den ursprungliga stadsdelen efter ett tag.

En fördel som nämns i redovisningen är att kontinuiteten bibehålls om man inte byter stadsdel i samband med flytt. Rådet lyfter att det inte finns någon kontinuitet oavsett, då handläggare byts ofta. En nackdel (vid ändring av ärendeansvaret) som rådet saknar i redovisningen är att när olika handläggare från olika stadsdelar har ansvar för brukare minskar insynen jämfört med om ett fåtal handläggare från samma stadsdel har ansvaret samlat.

Förvaltningen instämmer i att det finns såväl för- och nackdelar med nuvarande ärendeansvar och vid en eventuell ändring och bedömer att det är svårt att värdera dessa mot varandra. Förvaltningen kan se vissa farhågor med en ändring som inte lyfts. Socialförvaltningen nämner som en fördel med en ändring skulle vara att minska risken för tvister i samband med ärendeöverföringar. Förvaltningen anser dock att en ändring kan leda till tvister av annan art mellan den beställande och den utförande stadsdelen. Till exempel när boendeplaceringen inte fungerar väl och förvaltningarna gör olika bedömningar gällande om den boende bör bo kvar eller om annan placering kan behövas. Vidare nämns att man vid en ändring av ärendeansvaret så minskar administrativa arbete som uppstår inför samt vid överlämning av ett ärende. Förvaltningen instämmer till viss del men vill lyfta att en revidering av riktlinjerna för när ett ärende ska överlämnas också kan ändras istället för att minska exempelvis interndebitering mellan förvaltningarna.

Förvaltningen kan se en risk att fysiska individuella uppföljningar från handläggare kan minska när resvägen blir längre och det kan bli svårare att bygga upp en god samverkan mellan boende och handläggare.

Förvaltningen anser det finns fler alternativ att överväga än att behålla alternativt ändra ärendeansvaret. Revidering av vissa delar av riktlinjerna kring ärendeansvaret kan minska de nackdelar som finns idag. Till exempel genom att förlänga tiden för när överlämningen ska ske mellan stadsdelarna så minskar man risken för vissa nackdelar med dagens ärendeansvarsfördelning. Vid exempelvis en överlämning efter ett par år riskerar man inte att ett ärende lämnas över innan man ser att placeringen faktiskt fungerade väl och var korrekt. Man kan i riktlinjerna lägga till att ärendeansvaret ska lämnas över vid årsskiftet efter X antal år efter det att placeringen påbörjades så tar man även bort onödigt administrativt arbete med interndebitering som lyfts som en konsekvens av nuvarande ärendeansvarsfördelning. Rådet för funktionshindersfrågor lyfter att det över tid kan bli ohållbart att tillhöra en stadsdel man inte bott i på många år och inte längre har en anknytning till vilket förvaltningen instämmer i.

Förvaltningen instämmer med fördelarna kring att en ändring skulle innebära mer likvärdig hantering av olika placeringar inom SoL och LSS, då förvaltningen vid andra placeringar bibehåller ansvaret. En annan fördel som förvaltningen instämmer i

är att ett ändrat ärendeansvar skapar en mer jämn fördelning av kostnader mellan stadsdelsnämnderna utifrån att det skiljer sig mellan stadsdelarna hur många bostäder med särskild service som byggs.

Förvaltningen ställer sig neutrala till huruvida ärendeansvaret ska bibehållas eller ändras då båda alternativ innehåller fördelar och konsekvenser. I och med att förvaltningen inte ser att fördelarna ökar markant genom en ändring ställer sig förvaltningen tveksamma till att en ändring är motiverat. Förvaltningen anser att ett alternativ kan vara att se över vilka revideringar som skulle kunna göras i riktlinjerna för att minska konsekvenserna som föreligger utifrån nuvarande ansvarsfördelning.

Kungsholmen stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 15 juni 2023 följande.

Remissen bevaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 21 maj 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har ombetts att yttra sig i frågan om bibehållet ärende- och kostnadsansvar för personer som beviljas bostad med särskild service belägen i ett annat stadsdelsområde. Förvaltningen ställer sig positiv till Kommunstyrelsens förslag och de synpunkter som förs fram i Socialförvaltningens tjänsteutlåtande.

Förslaget innebär att brukare inte behöver byta biståndshandläggare vid flytt till annat stadsdelsområde utan har kvar sin tillhörighet i beslutande stadsdelsnämnd, vilket skapar kontinuitet för brukaren. Det innebär också att dokumentation och sekretessmaterial inte behöver förflyttas mellan stadsdelar. Konflikter till följd av oenighet kring vilken stadsdelsnämnd som ska ansvara för ärendet minskar. Förslaget innebär också att det blir lättare för stadsdelsnämnderna att planera för verksamhetens kostnader och internfakturering mellan stadsdelsnämnder försvinner. Kostnader för insatser som turbundna resor skulle däremot kunna medföra en ökad kostnad om stadsdelsnämnderna ska behålla ärendeansvaret. Valfrihetssystemet möjliggör för brukarna att välja daglig verksamhet i ett annat stadsdelsområde, vilket kan medföra långa och kostsamma resor.

Nackdelar med förslaget är att resvägen för biståndshandläggarna kommer att öka i samband med uppföljningar eftersom brukarna kommer att vara placerade på olika boenden med särskild service runt om i staden. Tidsåtgången kommer därmed öka och tidsvinsten med uppföljning i det egna stadsdelsområdet försvinner. Förslaget kommer också innebära att både biståndshandläggare och utförare kommer att ha många att samverka med. Det kan tänkas bli en utmaning att upprätta ett sammanhållet samarbete med alla som ska samverka.

Förvaltningen vill uppmärksamma att det behöver framgå i riktlinjerna för ärendeansvar huruvida det ska vara ett sammanhållet ansvar för eventuella andra

insatser som brukaren kan vara i behov av (i de fall boendet finns i ett annat stadsdelsområde än den placerande stadsdelen), eller vilken stadsdel som ska äga det ansvaret. Det finns risk att det skapar förvirring för brukaren om ärendeansvaret är fördelat på två stadsdelsnämnder, samverkan och samordnandet av insatser riskerar dessutom att försvåras.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen bedömer inte att förändring i ärendeansvar kommer att påverka jämställdheten mellan kvinnor och män. Det är fler män än kvinnor som beviljas insatsen bostad med särskild service och därmed kommer fler män än kvinnor att påverkas av förändringen.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 15 juni 2023 följande.

Förvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 5 maj 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till förslaget om ändring av stadsdelsnämndernas myndighets- och kostnadsansvar för brukare som bor i bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS.

Förvaltningen grundar sin bedömning på den utredning som socialförvaltningen genomfört och som förvaltningen anser är väl utarbetad. Utredningen bedöms täcka de för- och nackdelar med förslaget som förvaltningen anser är av vikt att belysa.

Förvaltningen delar uppfattningen om att fördelarna talar för en ändring av ärendeansvaret på så sätt att myndighets- och kostnadsansvar inte byter stadsdelsnämnd i samband med flytt av brukare som bor i bostad med särskild service enligt LSS och ställer sig positiv till att en sådan ändring genomförs.

Jämställdhetsanalys

En ändring av ärendeansvaret mellan stadsdelsnämnderna avseende insatsen bostad med särskild service bedöms inte påverka jämställdheten mellan kvinnor och män när det gäller enskilda brukare.

Förvaltning föreslår att detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 14 juni 2023 följande.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens svar på tjänsteutlåtandet och överlämnar det som svar på remissen.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 23 maj 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att en ändring av ärendeansvaret skulle innebära både positiva och negativa konsekvenser för enskilda brukare, beställare och utförare. Arbetsrutiner kommer att behöva ändras vilket skulle kunna påverka ett upparbetat samarbete mellan beställare och utförare. Ett ändrat ärendeansvar skulle även innebära fler och längre resor för biståndshandläggarna samt fler olika kontakter mellan beställare och utförare. Samtidigt skulle ett ändrat ärendeansvar bidra till en högre kontinuitet för enskilda brukare och känslig information skulle inte behöva flyttas mellan stadsdelsnämnderna i samband med flytt. Det skulle minska det administrativa arbete som uppstår inför samt vid överlämning av ett ärende. Behovet av interndebitering mellan stadsdelsnämnderna skulle minska och risken för tvister i samband ärendeöverföringar skulle minska.

Nuvarande riktlinjer för ärendeansvar kan innebära en ojämn fördelning av kostnader mellan stadsdelsnämnderna beroende på hur många bostäder med särskild service som byggs i respektive stadsdel. Förvaltningen planerar för fler bostäder med särskild service vilket kommer riskera högre kostnader för sådant som inte kompenseras genom ersättningssystemet. Detta avser främst kostnader för turbundna resor till och från daglig verksamhet som ofta de boenden har som insats.

Sammanfattningsvis ser förvaltningen att de fördelar som har lyfts fram i socialförvaltningens utredning talar för en ändring av ärendeansvaret på så sätt att myndighets- och kostnadsansvar inte byter stadsdelsnämnd i samband med flytt av brukare som bor i bostad med särskild service enligt LSS. En sådan ändring bör genomföras i samband med revideringen av stadens riktlinjer för ärendeansvar. Förslag på hur den nya bestämmelsen kan formuleras i stadens riktlinjer för ärendeansvar samt vad som ska gälla i olika situationer med hänsyn till andra bestämmelser bör arbetas fram inom ramen för revideringen av dessa riktlinjer.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 15 juni 2023 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 maj 2023 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har inga invändningar mot att myndighets- och kostnadsansvar för brukare som bor i bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS ändras. Förvaltningen bedömer att nya riktlinjer för med sig både gynnsamma och mindre gynnsamma konsekvenser. Nedan följer förvaltningens synpunkter inom några områden.

Stockholmarnas fokus

För den enskilde brukaren ser förvaltningen främst fördelar med en ändring av myndighetsansvaret. Förändrade riktlinjer skulle ge en större kontinuitet vilket i de allra flesta fall bör leda till ökad trygghet. Den enskilde behöver inte berätta sin livshistoria flera gånger om hen flyttar utan får behålla sin handläggare. Att upprätthålla LSS normaliseringsprincip är grundläggande då bostad med särskild service enligt 9 § 9 LSS ofta är ett livslångt beslut och den enskilde har förstahandskontrakt på sitt boende.

Samverkan kring den enskilde är mycket viktigt för att uppnå god kvalitet. Förändrat myndighetsansvar kan innebära att boendena får svårt att veta vilken handläggare som de ska kontakta. Fler kontaktytor för både handläggare och boenden kan betyda generella svårigheter i samverkan. Vidare kan förändrat ärendeansvar innebära en risk att individuppföljning sker mer sällan i boendet eftersom det inte går genomföra flera uppföljningar på samma boende samtidigt. Att individuppföljningar genomförs på plats i boendet är viktigt för att kvalitetssäkra den enskildes insats. Genom förändringen kan dock handläggare få insyn i flera verksamheter vilket innebär ökad kunskap om utbudet.

Medarbetarna

För enskilda handläggare ser förvaltningen en risk för ökad arbetstid per ärende för enskilda brukare som är placerade i boenden i egen regi, entreprenad eller inom valfrihetssystemet. Beroende på hur många brukare som berörs av förändringen kan större andel av handläggningstiden medföra resor i samband med individuppföljningar. En ändring kan dock även medföra att handläggare kan planera in flera uppföljningar på samma boende och därmed spara tid. För placeringar i externa boenden förändras inte arbetssättet jämfört med dagens riktlinjer.

Ekonomi

Förvaltningen bedömer att ändrat kostnadsansvar kan ge en mer rättvis fördelning av kostnaderna, till exempel om en stadsdelsnämnd har många invånare med behov av LSS-boende men få egna boenden. Nuvarande riktlinjer innebär att stadsdelsnämnderna interndeberar när enskilda brukare flyttar till annan stadsdel. Flytten ska därmed inte påverka nämnderna budgetmässigt. Interndeberingen är dock manuell vilket innebär att den ibland faller bort. För insatser som ingår i nämnders fasta anslag sker ingen motsvarande fakturering vilket kan innebära extra kostnader för till exempel turbundna resor för den nämnd enskild flyttar till.

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.